

I. PODATKI O VLOGI		0120-409/2011
(Stran izpolni Komisija za učbenike.)		
Naslov: SPOZNAVAJMO NARAVO 6, učbenik za naravoslovje v 6. Razredu osnovne šole		
DOPOLNJEN ROKOPIS		
Oblika učbenika: ☐ tiskana ☐ elektronska ☐ tiskana in elektronska		
Avtor/ Avtorji: Tinka Bačič, Mojca Vilfan, Simona Strgulc Krajšek, Jasna Dolenc Koce, Vane Krajšek		
Prevajalec/ Prevajalci:		
Založnik: NARAVA	Leto izida/ objave**: 2011	
Učbenik bo izdan v : ☐ enem delu ☐ več delih ☐ drugo:		
Učbenik bo namenjen naslednjemu/-im vzgojnoizobraževalnemu/-im programu/-om: ☐ osnovnošolsko izobraževanje ☐ vzgoja in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami ☐ osnovno glasbeno izobraževanje ☐ gimnazijsko izobraževanje ☐ splošno ☐ strokovno ☐ nižje poklicno izobraževanje ☐ srednje poklicno izobraževanje ☐ srednje tehniško oz. strokovno izobraževanje ☐ poklicno-tehniško izobraževanje ☐ drugo:		
Ime programa/programov: (Pomočnik v biotehnikih in oskrbi, Klepar-krovec, Zdravstvena nega, Strojni tehnik...)	Predmet:	Razred: Letnik: Število ur:
Ime programa/programov: (Pomočnik v biotehnikih in oskrbi, Klepar-krovec, Zdravstvena nega, Strojni tehnik...)	Predmet:	Razred: Letnik: Število ur:
Ime programa/programov: (Pomočnik v biotehnikih in oskrbi, Klepar-krovec, Zdravstvena nega, Strojni tehnik...)	Predmet:	Razred: Letnik: Število ur:
Ime programa/programov: (Pomočnik v biotehnikih in oskrbi, Klepar-krovec, Zdravstvena nega, Strojni tehnik...)	Predmet:	Razred: Letnik: Število ur:
Javnemu zavodu poslano v oceno: Rok priprave ocene: 08.03.2012	Podpis tajnika Komisije za učbenike:	

II. PODATKI O PREDMETNI OZ. PODROČNI SKUPINI

Predmetna oz. področna skupina: NARAVOSLOVJE

Ime in priimek vodje: BERNARDA MORAVEC
(z velikimi tiskanimi črkami)

Datum seje oziroma odločanja predmetne oz. področne skupine: 6. 3. 2011

III. SPLOŠNE UGOTOVITVE O VLOGI

Uvrstitev učbenika v program/ programe, predmet/predmete je

 ustrezna neustrezna*Učbenik bo/je izdan v več delih da ne

Pisna ugotovitev utemeljenosti priprave učbenika v več delih*:

IV. UGOTOVITVE O SKLADNOSTI UČBENIKA S CILJI, STANDARDI ZNANJA IN VSEBINAMI Z UČNIM NAČRTOM OZ. KATALOGOM ZNANJA

1. Učbenik pokriva cilje in standarde znanja v učnem načrtu

 da deloma ne

2. Vključene vsebine sledijo ciljem in standardom znanja učnega načrta

 da deloma ne

3. Zahtevnostne ravni so, glede na 3. člen Pravilnika o potrjevanju učbenikov, ustrezno označene

 da deloma ne

V. UGOTOVITVE O METODIČNO-DIDAKTIČNI USTREZNOSTI

Novi pojmi, opredelitve, zakonitosti, spoznanja, procesi so v učbeniku predstavljeni ustrezno

da deloma ne

Uporabljeni primeri so vezani na vsakdanje življenje

da deloma ne

Učbenik spodbuja k povezovanju in uporabi pridobljenega znanja

da deloma ne

Učbenik spodbuja k razvoju kritičnega mišljenja

da deloma ne

Učbenik spodbuja samostojno delo učencev z razvijanjem veščin za učenje

da deloma ne

V učbenik so vključeni primeri za preverjanje usvojenega znanja

da deloma ne

Učbenik upošteva različne spoznavne učne stile učencev

da deloma ne

Učbenik podpira različne metode in oblike dela (projektno delo, terensko delo, laboratorijsko delo ipd.)

da deloma ne

Način predstavitev pojmov, procesov, pojavov je

primeren manj primeren neprimeren

Prikaz vsebin z organizacijo likovno grafičnih elementov prek

- postavitve in označevanja (senčenje, obarvanje, podčrtavanje ipd.) poglavij, naslovov, podnaslovov, definicij je

primerna manj primerna neprimerna

- uporabe in izbora vrste ter velikosti črk, dolžine vrstic in njihovega razmika ter širine stolpcev

primerna manj primerna neprimerna

- slikovnega gradiva (ilustracije, fotografije, grafi, tabele) je

primeren manj primeren neprimeren

Ugotovitve, ki se nanašajo na učbenik objavljen/izdan v elektronski ali elektronski in tiskani obliki

Prikaz vsebin z organizacijo podob, gibljivih podob in glasbe** je

ustrezen manj ustrezen neustrezen

Vsebine organizirane z vključevanjem nadbesedil oziroma hiperteksta** so

- ustrezne manj ustrezne neustrezne

Način vodenja po vsebinah (preglednost v prepoznavanju in enostavnost pri iskanju informacij) ** je

- ustrezen manj ustrezen neustrezen
 ni prisoten

Načini vzpostavljanja komunikacije (interaktivnost spletne strani) s pomočjo aplikacij in obrazcev (npr. obrazci za vpisovanje, izobraževalne igre, forumi, e-učilnice, delovna okolja, e-pošta ...) ** so

- ustrezni manj ustrezni neustrezni
 niso prisotni

Načini vključevanja orodij interaktivnosti omogočajo preverjanje pridobljenega znanja**so

- ustrezni manj ustrezni neustrezni
 niso prisotni

VI. UGOTOVITVE O JEZIKOVNI PRAVILNOSTI IN USTREZNOSTI

Besedilo učbenika je pravopisno in slovnično ustrezno

- da deloma ne

Besedilo je primerno členjeno na vsebinsko zaokrožena in smiselna poglavja

- da deloma ne

V besedilu so upoštevana načela praktične stilistike, tj. jasnost, jedrnatost, natančnost pri opredelitvah pojmov in definicij, primerna raba terminov ter živost in slikovitost pripovedovanega

- da deloma ne

Za besedilo je značilna izbira ustrezne socialne in funkcijske zvrsti jezika (poljudno-znanstveni oz. poljudno-strokovni jezik).

- da deloma ne

VII. UGOTOVITVE O ZMANJŠEVANJU TEŽE ŠOLSKIH TORBIC

Učbenik sledi normativom in merilom za zmanjševanje teže šolskih torbic

- da deloma ne

VIII. PISNA OCENA

Pisna ocena in utemeljitev ocene o učbeniku glede na ugotovitve iz točk III - VIII *:

Po ponovnem pregledu nove izdaje učbenika SPOZNAVAMO NARAVO 6, založbe Narava, avtorjev Tinke Bačič, Mojce Vilfan, Simone Strgulc Krajšek, Jasne Dolenc Koce, Vana Krajšek ugotavljam, da učbenik da je učbenik metodično-didaktično ustrezen in je v skladu s cilji in vsebinami učnega načrta za naravoslovje.

Obrazložitev:

Avtorji so večino priporočil, ki jih je predmetna skupina zapisala pri prvem pregledu rokopisa učnega gradiva, upoštevali in nekatere spremembe smiselno vnesli v obstoječe besedilo. Gradivo so dopolnili z vprašanji in nalogami ob koncu poglavij, ki učencu omogočajo preverjanje usvojenega znanja. Vprašanja so zastavljena tako, da pri učencih preverjajo tudi znanja na višjih taksonomskih stopnjah. V določenih poglavjih so vključene še dodatne aktivnosti tipa *Naredi sam*, ki vzpodbujajo učence k lastni aktivnosti in k razvijanju eksperimentalno-raziskovalnih postopkov in spretnosti. Še vedno pa je predmetna skupina mnenja, da je gradivo zelo obsežno in kot tako prezahtevno za učence 6. razreda.

Mnenje komisije o prezahtevnosti:

Avtorji so le ponekod besedilo rahlo preoblikovali oz. vključili dodatne povedi, bistveno pa gradiva in besedila niso krajšali oz. preoblikovali. S tem se je debelina učbenika povečala iz prvotnih 114 strani na novih 131. Teksta je posledično več in s tem tudi več informacij. Potrebno se je vprašati ali povprečen šestošolec res potrebuje vsa ta znanja in tako podrobne opise določenih pojmov in vsebin? Že če gledamo samo določen odlomek v gradivu le-ta vsebuje veliko število novih besed in pojmov, ki jih učenec brez pomoči odraslega težko razume oz. povzame. Tudi sheme so ponekod zelo kompleksne in posledično težko razumljive (npr. kamninski krog na strani 102, v kateri so za učenca sami novi pojmi in še ti kompleksno povezani med seboj). Avtorji se z mnenjem komisije ne strinjajo, saj zagovarjajo, da učbenik daje možnost pridobiti čim več znanja in informacij nadpovprečnim otrokom, ki jih je večina. Vemo, da se učbenik nahaja v učbeniškem skladu in ga morajo naročiti vsi učenci, če se zanj odloči učitelj. Torej ne moremo pisati učbenikov samo za nadpovprečno nadarjene kot tudi ne za učence s primanjkljaji in učnimi težavami. Za ene in druge je učitelj dolžan pripraviti dodatna gradiva, obrazložitve, delovne liste ... torej se posluževati diferenciacije in individualizacije pri pouku ter s tem omogočiti, da vsi učenci do najboljše mere izkoristijo svoje potencialne. Gradivo, ki ga vsi učenci uporabljajo kot učbenik, pa je prav, da je oblikovano tako, da je v osnovi primerno za oboje in še za vse ostale učence. Avtorji se sklicujejo na učbenike drugih predmetov, ki da so prav tako podrobno napisani in po količini informacij ne zaostajajo. Vprašati se je potrebno ali res želimo, da ima 11-letni otrok v enem tednu deset takih predmetov oz. učbenikov, ki od njega pričakujejo, da bo vsa ta gradiva prebral, si pridobil nova znanja oz. jih smiselno uporabljal? Kje so še vsi delovni zvezki, delovni listi ... Kje pa je delo in opazovanje živega materiala, kje so ostale naravoslovne aktivnosti in raziskovanje na terenu? Učenec namesto, da bi pri pouku naravoslovja užival, raziskoval, opazoval in se ob teh aktivnostih učil, dobi v roke učbenik z virom informacij, skozi katere se mora najprej prebiti, posledično jih mora brati z razumevanjem (kar učenci na tej stopnji še niso sposobni), potem si jih mora zapomniti, da bo lahko iz tega povzel osnovne naravoslovne koncepte. Ure naravoslovja postanejo boj z goro podatkov iz učbenika,

gledajo se slike, pomnijo podatki... Tega upam, da si ne želi nobeden, ki je vsaj malo po c naravoslovec in uživa v naravi. Sicer ne trdimo, da bo to gradivo pripeljalo do takšnega staj obstaja pa verjetnost. Strinjamo se z navedbo avtorjev v tem, da lahko zaradi poenostavi pride do napačnega razumevanja oz. razvoja napačnih predstav, vendar pri velikem nabi informacij pride tudi do tega, da učencem predmet naravoslovje ni všeč, ker se ves čas d samo na teoretični ravni. Žal tudi učitelji prevečkrat učbenike »zlorablajo« in od otrok zahtev vse podrobnosti, ki so v učbeniku zapisane ter se premalo orientirajo na učni načrt oz. uporabno znanje. V tem delu si je predmetna komisija dovolila daljši odgovor in pomislek namenom, da avtorji lažje razumejo njeno mnenje o prezahtevnosti.

Sicer pa pohvala avtorjem, ki so prostovoljno sestavili tako obsežno gradivo in ga ponu učiteljem pri njihovem delu. Prednost gradiva je tudi v tem, da je objavljen na spletu in kot i dostopen učencem, ki imajo težave z vidom, saj si lahko določeno gradivo ustrezno poveča. Posledično ta podatek ustreza normativom in merilom (kljub velikemu obsegu) za zmanjšati teže šolskih torbic, saj ni potrebno, da ga učenci lahko puščajo v šoli ali doma in delajo tudi z verzijo..

V tiskanem gradivu, ki ga je predmetna komisija dobila v pregled, je tekst zapisan z nekoli manjšimi črkami, razmiki in širine stolpcev so manjše, kot je bilo to opazno v prvi izd. Predvidevamo, da bo v končni verziji to primerljivo s prejšnjo verzijo, kjer je bil tekst večji in tem lažje berljiv. Spremenjena so tudi barvna ozadja, kar prispeva k boljši preglednosti gradiv. Gradivo si zasluži posebno pohvalo tudi zaradi velikega števila nazornih in jasnih fotogra primerljivosti med shematskimi prikazi in mikroskopskimi slikami ..., le da je določeno slikovno shematsko gradivo še vedno preveč kompleksno, s preveč podrobnimi oznakami in opisi. Avtc naj bodo pozorni tudi na to, da je povsod iz opisa slik razvidno, katera izmed njih je posneti mikroskopom.

Vsi želimo, da bi bil učbenik čim bolj uporaben in primeren za vse učence, kajti namenjen predvsem njim. Strinjamo se, da mora med učbeniki vladati pestrost in da ima učitelj možnc izbrati takšno gradivo, ki njegovemu stilu poučevanja in njegovim učencem najbolj ustreza. Klji vsemu pa prosimo avtorje za premislek o posledicah, ki se odražajo pri metodah in oblikah de pri pouku, kjer prihaja do uporabe informacijsko zelo bogatih učbenikov.

Predmetna komisija ugotavlja, da je učno gradivo kljub svoji preobsežnosti **v skladu s prenovljenim učnim načrtom in kot tako primerno za pouk naravoslovja v 6. razredu osnovne šole.**

Glede na navedbe iz točk III - VIII, ugotavljamo, da je učbenik potrebno dopolniti in popraviti

da

ne

Predmetna oziroma področna skupina je ugotovila naslednje neustreznosti*:

(Vpišejo se vse konkretne navedbe o neustreznosti.)

- Učbenik je za učence 6. razreda preobsežen, opisi pojavov in pojmov so preveč podrobni in zahtevni ter kot taki manj primerni za splošno populacijo 11-letnikov.

IX. DODATNE PRIPOMBE

Oceno je/so pripravil/pripravili: BERNARDA MORAVEC

(z velikimi tiskanimi črkami)

B. Moravec

Podpis/-i:

Direktor:

[Signature]

zno
republike
slovenije
in solstvo

Ljubljana, 2014

* dodatne ugotovitve so v prilogi, ki je del te ocene

** ugotovitve se nanašajo na učbenik izdan v elektronski ali elektronski in tiskani obliki